

**Zpráva o realizaci Národního programu reforem
České republiky v roce 2013**

Obsah

Úvod	2
1. Aktuální výhled ekonomiky ČR	3
2. Implementace doporučení Rady pro ČR pro rok 2013	4
Doporučení Rady č. 1:	4
Doporučení Rady č. 2:	4
Doporučení Rady č. 3:	5
Doporučení Rady č. 4:	6
Doporučení Rady č. 5:	6
Doporučení Rady č. 6:	7
Doporučení Rady č. 7:	8
3. Implementace opatření NPR 2013	9
3.1 Konsolidované veřejné finance a efektivní instituce	9
3.2 Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl	9
3.3 Fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování jako předpoklady konkurenceschopné ekonomiky	11
3.4 Růst založený na inovacích a výzkumu	11
4. Přehled implementace doporučení Rady pro ČR pro rok 2013	13
5. Přehled plnění opatření NPR 2013	24

Úvod

Úvod

Zpráva o realizaci Národního programu reforem České republiky v roce 2013 obsahuje informaci o stavu plnění stanoviska a doporučení Rady schválených dne 9. července 2013 Radou ministrů hospodářství a financí (ECOFIN) a opatření obsažených v Národním programu reforem (NPR) schváleném vládou dne 17. dubna 2013¹. Dokument má rovněž ambici přispět k další diskuzi o směřování hospodářských reforem ČR v nadcházejícím období.

Z pohledu ČR je stěžejní, že většina doporučení Rady reflektuje politiku vlády, která byla v uplynulém období zaměřena především na vytvoření stabilního a udržitelného fiskálního rámce a posílení konkurenceschopnosti ekonomiky, obnovu hospodářského růstu a snižování nezaměstnanosti. Tyto cíle jsou zohledněny nejen v NPR 2013, ale také v širším kontextu Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR.

Nad rámec reakce na doporučení Rady obsahuje materiál aktuální stav plnění 107 jednotlivých opatření, které jsou součástí NPR 2013 a přispívají k celkovému úsilí vlády podpořit ekonomickou prosperitu země. NPR je koncepčním dokumentem vlády, v němž se prolínají reformní linie jednotlivých sektorů v oblasti hospodářských politik. Z toho důvodu obsahuje jak opatření plánovaná pro rok 2013, tak opatření střednědobého či dlouhodobého charakteru, jež budou uskutečňována průběžně v následujících letech.

V roce 2013 se podařilo schválit a realizovat značnou část plánovaných legislativních i nelegislativních opatření, a to včetně dílčích reforem reagujících na doporučení Rady. V některých oblastech nicméně možnosti úspěšného dokončení legislativních procesů a tedy i uskutečňování priorit vytyčených vládou ovlivnilo rozpuštění Poslanecké sněmovny kde dni 28. srpna 2013, které omezilo možnost přijetí některých legislativních aktů.

Příprava dokumentu

Vláda považuje z hlediska demokratické legitimacy za nezbytné zapojení parlamentní reprezentace a partnerů hospodářského a sociálního dialogu i širšího spektra odborníků a dalších zainteresovaných partnerů do přípravy všech důležitých strategických dokumentů. Stejně jako během přípravy NPR 2013 byl materiál diskutován se zástupci Parlamentu ČR, hospodářských a sociálních partnerů, Asociace krajů ČR, Svazu měst a obcí ČR, vysokých škol, akademické sféry, nevládních organizací, Zastoupení Evropské komise v Praze, expertů a odborné veřejnosti.

Vláda využila řady připomínek k úpravě či doplnění textu materiálu. Její snahou bylo především poskytnout prostor pro diskuzi o dalším směřování reformních opatření v rámci nadcházejícího Evropského semestru koordinace hospodářských politik členských států EU. Přehled plnění je v porovnání s předchozím rokem publikován v dřívějším termínu, přičemž snahou vlády je poskytnout více prostoru pro debatu nad implementací letošních doporučení Rady a pro směřování NPR v roce 2014.

Členění zprávy

Členění dokumentu vychází z obsahu NPR 2013. Zpráva je kromě úvodu rozdělena do tří částí: aktuální ekonomický výhled, stručné shrnutí a tabulkový přehled obsahující detailní informace o plnění jednotlivých opatření.

¹ Stav k 15. říjnu 2013

1. Aktuální výhled ekonomiky ČR

V reakci na mimořádný ekonomický vývoj v ČR v průběhu 1. pololetí 2013 vláda vyšla při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2014 z makroekonomického rámce, který byl zpracován mimo standardní termín zveřejnění Makroekonomické predikce.

Reálný HDP vykázal v 1. čtvrtletí 2013 překvapivě silný mezičtvrtletní pokles o 1,3 %. Ve 2. čtvrtletí sice HDP mezičtvrtletně vzrostl o 0,6 %, díky čemuž ekonomika technicky vystoupila z rok a půl trvající recese, ve srovnání s 2. čtvrtletím 2012 byl ale ekonomický výkon o 1,3 % nižší. I přes očekávané ožívování ekonomiky by se tak za celý letošní rok měl HDP snížit o 1,1 %, a to zejména kvůli propadu tvorby hrubého kapitálu. V roce 2014 by však již ekonomika při kladném příspěvku hrubých domácích výdajů i čistých vývozu mohla vzrůst o 1,3 %.

Spotřebitelské ceny by měly růst velmi mírným tempem. Průměrná míra inflace by letos mohla dosáhnout 1,5 %, v roce 2014 pak 1,1 %.

Zaměstnanost, která se v roce 2012 zvýšila o 0,4 %, by letos mohla dále vzrůst o 1,0 %. Tento do jisté míry paradoxní vývoj je důsledkem rozšiřování kratších úvazků a snižování počtu odpracovaných

hodin na pracovníka. Pro rok 2014 je odhadován růst zaměstnanosti o 0,1 %. Míra nezaměstnanosti by z loňských 7,0 % měla vzrůst na 7,3 %, k dalšímu mírnému zvýšení míry nezaměstnanosti by přitom mohlo dojít i v roce 2014. Růst objemu mezd a platů by v tomto roce mohl dosáhnout 1,0 %, v roce 2014 pak 2,5 %. V obou letech by tak tempo růstu mezd a platů mělo předstihnout dynamiku nominálního HDP.

Dle notifikací Ministerstva financí ke konci září by měl letos deficit vládního sektoru dosáhnout 2,9 % HDP, což je zároveň hodnota cíle pro rok 2014. Prostor pro stabilizační úlohu fiskální politiky je vedle hranice maastrichtského kritéria deficitu sektoru vládních institucí omezen také přetrvávajícími strukturálními deficity veřejných rozpočtů.

Poměr deficitu běžného účtu platební bilance k HDP by neměl přesáhnout 2 %, což je udržitelná úroveň konzistentní s vnější makroekonomickou rovnováhou.

S ohledem na přetrvávající nejistoty vývoje vnějšího prostředí a relativně nízkou důvěru domácích subjektů ve vývoj ekonomiky jsou rizika makroekonomického rámce vychýlena směrem dolů.

Makroekonomický rámec návrhu státního rozpočtu na rok 2014 (na základě dat k 10. 9. 2013):

		2010	2011	2012	2013 predikce	2014 predikce
Hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	2,5	1,8	-1,2	-1,1	1,3
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	0,9	0,5	-2,7	0,2	0,7
Spotřeba vlády	<i>růst v %, s.c.</i>	0,2	-2,7	-1,2	0,7	0,0
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	1,0	0,4	-2,7	-4,8	-0,3
Příspěvek zahr. obchodu k růstu HDP	<i>proc. body, s.c.</i>	0,6	1,9	1,4	0,6	0,5
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	-1,6	-0,9	1,4	0,8	0,8
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	1,5	1,9	3,3	1,5	1,1
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	-1,0	0,4	0,4	1,0	0,1
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	7,3	6,7	7,0	7,3	7,6
Objem mezd a platů (domácí koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	0,8	2,2	1,5	1,0	2,5
Poměr salda BÚ k HDP	<i>%</i>	-3,9	-2,7	-2,5	-1,9	-1,6
Předpoklady:						
Směnný kurz CZK/EUR		25,3	24,6	25,1	25,8	25,8
Dlouhodobé úrokové sazby (10 let)	<i>% p.a.</i>	3,7	3,7	2,8	2,0	2,2
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	80	111	112	108	103
HDP eurozóny (EA12)	<i>růst v %, s.c.</i>	1,9	1,6	-0,6	-0,2	1,1

Zdroj: ČSÚ, ČNB, Eurostat, MMF, propočty MF.

2. Implementace doporučení Rady pro ČR pro rok 2013

Doporučení Rady č. 1:

Provést plánovaný rozpočet na rok 2013 tak, aby byl v roce 2013 udržitelným způsobem odstraněn nadměrný schodek a bylo dosaženo strukturálního přizpůsobení uvedeného v doporučeních Rady v rámci postupu při nadměrném schodku. Na rok 2014 a roky pozdější posílit a striktně provádět rozpočtovou strategii, doprovázenou dostatečně upřesněnými opatřeními, aby se zajistilo fiskální úsilí přiměřené pro dostatečný pokrok k dosažení střednědobého rozpočtového cíle. Upřednostnit výdaje podporující růst a mimo jiné včas zazávkovat zbývající projekty spolufinancované z fondů EU ve stávajícím finančním rámci.

- a) V souladu s doporučením vláda nadále pokračuje v úsilí o splnění prioritního cíle fiskální politiky pro rok 2013, kterým je ukončení postupu při nadměrném schodku. Aktualizovaný odhad výsledku hospodaření vládního sektoru pro rok 2013 počítá s deficitem ve výši 111,6 mld. Kč, což představuje 2,9 % HDP.
- b) Deficit státního rozpočtu na rok 2014 byl schválen ve výši 112 mld. Kč, podíl deficitu hospodaření vládního sektoru na HDP bude udržen na úrovni 2,9 %. Pro rok 2015 vláda schválila fiskální cíl pro podíl deficitu vládního sektoru na HDP ve výši 2,9 % a pro rok 2016 ve výši 2,8 %. Fiskální úsilí je pro všechny tři roky nastaveno mírně stimulačně.

Mezi stěžejní opatření ke zlepšení stavu veřejných financí v delší perspektivě patří nabytí účinnosti zákonů spojených s reformou přímých daní a odvodů a zřízením Jednoho inkasního místa (rok 2015). Realizace by měla výrazně snížit přímé i nepřímé administrativní náklady správy daní, umožnit provázat daňové kontroly a zefektivnit boj proti daňovým únikům. Na příjmové straně rozpočtu se na základě již přijatých opatření předpokládá zvýšení inkasa u nepřímých daní. V oblasti přímých daní by se měly projevit zejména změny související s předpokládaným zákonným opatřením Senátu, které by se mělo vztahovat k připraveným daňovým zákonům (viz CSR č. 2).

- c) Snahou vlády je dostatečně zohlednit výdaje podporující růst. Proto je v návrhu rozpočtu respektována potřeba investic do vzdělání, vědy, výzkumu, dopravní infrastruktury a dalších potenciálně prorůstových opatření. Zachování těchto výdajů podporuje vyjmutí některých kapitol z plošného vázání výdajů a pro tyto účely se předpokládá také čerpání fondů EU. V

důsledku nepříznivého hospodářského vývoje je fiskální strategie ČR nastavena tak, aby v rámci svých omezených možností podpořila oživení české ekonomiky. V návaznosti na aktuální odhad hospodářského vývoje došlo k navýšení částky střednědobého výdajového rámce v letech 2014 a 2015.

- d) ČR v roce 2013 neměla na úrovni státního rozpočtu problém s nedostatkem vyčleněných prostředků na financování projektů spolufinancovaných z fondů EU. S vyčleněním dostatečných prostředků je počítáno při proceduře sestavování státního rozpočtu.

Doporučení Rady č. 2:

Snížit vysokou úroveň zdanění práce přesunem zdanění do oblastí, které méně omezují růst, například pravidelně odváděné daně z nemovitostí a daně na silniční motorovou dopravu. Dále zmenšit rozdíly v daňovém zacházení se zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými. Zvětšit míru dodržování daňových předpisů a snížit náklady na jejich dodržování vytvořením Jednoho inkasního místa a harmonizováním daňových základů pro daň z příjmu fyzických osob a příspěvky na sociální a zdravotní pojištění.

Primárním záměrem uskutečňovaných i připravovaných opatření je nastavení daňové struktury, která povede k efektivnějšímu výběru daní a zároveň nebude omezovat hospodářský růst.

- a) Za účelem snižování vysoké úrovně zdanění práce dojde od roku 2015 ke změně základu daně z příjmů fyzických osob i změně sazby, jejímž výsledkem by měl být pokles efektivní míry zdanění práce. V souladu s doporučením Rady přesunout zdanění do oblastí, které méně omezují růst, byla také v roce 2013 zvýšena sazba daně z převodu nemovitostí o 1 p. b.
- b) S cílem zmenšit rozdíly v daňovém zacházení se zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými bylo v roce 2013 zavedeno opatření, které nastavilo absolutní stropy u výdajových paušálů pro podnikatele. Současně bylo také zavedeno omezení na uplatňování daňového zvýhodnění na vyživované dítě a manželku pro osoby, které využívají výdajové paušály. Tímto opatřením došlo k částečnému přiblížení daňové zátěže některých podnikatelů a zaměstnanců.

c) Vláda současně pokračuje v opatřeních, která povedou k vyšší účinnosti výběru daní, přičemž klíčové legislativní návrhy se týkají přípravy Jednoho inkasního místa (JIM), jehož cílem je přesun správy sociálního a zdravotního pojištění na daňovou správu za současného zjednodušení postupů. Realizace projektu povede k zefektivnění výběru daní, snížení administrativní zátěže daňových subjektů i zlepšení komunikace mezi jednotlivými správci daně, což se pozitivně projeví v boji proti daňovým únikům.

Vláda již schválila návrh zákona, který má zajistit omezenou funkcionalitu JIM od roku 2014, a předložila ho Poslanecké sněmovně jako součást daňových opatření souvisejících s účinností nového občanského zákoníku. Poslanecká sněmovna zákon postoupila Senátu, který návrh schválil jako zákonné opatření na své schůzi dne 10. 10. 2014. Takto bude zajištěna omezená funkcionalita JIM od r. 2014 a plná funkčnost od roku 2015 dle stanoveného harmonogramu.

V rámci projektu má od roku 2015 dojít i k maximální možné harmonizaci daňových a pojistných základů, budou sjednoceny sazby pojistného na zdravotní a důchodové pojištění pro zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné a sladěny budou i délky jejich pojistného a zdaňovacího období.

Doporučení Rady č. 3:

Zvýšit skutečný věk odchodu do důchodu přizpůsobením věku odchodu do důchodu nebo důchodových dávek změnám ve střední délce života a přezkoumat systém valorizace důchodů. Zvyšování věku odchodu do důchodu doplnit o opatření podporující zaměstnatelnost starších pracovníků a omezit možnosti předčasného odchodu do důchodu. Zejména zrušit veřejnou dotaci pro režim předdůchodu. Přijmout opatření, která by výrazně zlepšila nákladovou efektivnost výdajů na zdravotní péči, zejména na péči v nemocnicích.

Vláda doposud provedla značné množství parametrických úprav i systémových změn důchodové reformy, přičemž naprostá většina těchto úprav vedla ke stabilizaci důchodového systému a k posílení jeho finanční udržitelnosti při respektování základní míry sociálního konsensu. Důchodový systém postupně směřuje k snižování deficitu, přičemž tento pozitivní vývoj se projevuje i v dlouhodobém horizontu za rok 2040. Pokud jde o prodloužení věku odchodu do důchodu, analýzy ukazují, že tempo zvyšování důchodového věku odpovídá očekávané demografické predikci.

a) S cílem efektivnější kontroly tempa zvyšování důchodového věku vláda připravuje zavedení mechanismu pravidelné revize tempa zvyšování důchodového věku. Tím vznikne povinnost v pravidelných intervalech vytvořit zprávu hodnotící vývoj demografických ukazatelů, jejímž hlavním výstupem bude predikce vývoje očekávané střední délky dožití při dosažení důchodového věku. V případě, že by se vývoj hlavního ukazatele odchyloval od požadovaných hodnot, bude zahájen proces, který by změnou tempa zvyšování důchodového věku navrátil hodnoty očekávané střední délky dožití při dosažení důchodového věku do požadovaného pásma. Nebude tak docházet k významným změnám doby průměrně strávené v důchodu a bude vytvořena těsnější vazba mezi demografickými faktory a parametry důchodového systému.

b) Vláda také věnuje zvýšenou pozornost zaměstnanosti starších osob. V rámci projektu *Vzdělávejte se pro růst!* – pracovní příležitosti dojde k navýšení maximálních příspěvků na zaměstnance, kterého přijme zaměstnavatel do zaměstnání z řad uchazečů o zaměstnání starších 55 let, což bude mít pozitivní dopad na zvýšení zaměstnanosti osob této věkové kategorie. Dále vláda připravuje spuštění projektu „Sdílené pracovní místo“, který podpoří mezigenerační výměnu, přenos zkušeností a kvalifikace. Cílem je zejména udržení zaměstnanců v předdůchodovém věku v zaměstnání a posílení jejich jistoty na trhu práce.

c) Během jednání Rady EU vláda konzistentně vyslovovala námitky vůči doporučení v části zrušení veřejné dotace pro režim předdůchodu. Opatření umožňující čerpání tzv. předdůchodů je výsledkem širokého konsensu vlády, parlamentu a sociálních partnerů a tvoří důležitý prvek pro zajištění určité míry společenského konsensu o provedených změnách ve veřejném důchodovém zabezpečení.

Nejedná se o předčasný odchod do důchodu, ale pouze o možnost využití vlastních naspořených prostředků v období blízkém důchodovému věku, které může být problematické z hlediska uplatnění na trhu práce. Účastníci systému doplňkového penzijního spoření se využitím předdůchodu mohou vyhnout trvalému krácení starobního důchodu, k němuž by došlo v případě využití předčasného důchodu. Vzhledem k velmi malému počtu občanů, kteří se do systému předdůchodů zapojili, se navíc vliv na veřejné finance nyní jeví jako zanedbatelný.

d) Záměrem vlády je, aby i nadále pokračovalo zvyšování efektivity výdajů vynakládaných na zdravotní péči. V roce 2014 dojde prostřednictvím úhradové vyhlášky u veřejných prostředků k zajištění jejich efektivnějšího vynakládání a spravedlivější distribuci poskytovatelům zdravotních služeb tak, aby byl posílen princip „za stejnou službu stejná úhrada“. Záměrem je, aby každá zdravotní pojišťovna platila každému poskytovateli zdravotních služeb za stejnou produkci stejný objem prostředků. Zároveň by mělo dojít k rozšíření poskytovaných služeb bez navýšení nákladů.

Doporučení Rady č. 4:

Vyvinout další úsilí k posílení efektivity a účinnosti veřejných služeb zaměstnanosti. Výrazně zvýšit dostupnost zařízení péče o děti podporujících sociální začlenění se zaměřením na děti do tří let a zvýšit účast romských dětí, a to zejména přijetím a provedením zákona o službách péče o děti a zvýšením kapacity veřejných i soukromých služeb péče o děti.

a) V souladu s doporučením je záměrem vlády, aby i nadále pokračoval proces modernizace veřejných služeb zaměstnanosti a posilování kapacity a efektivity služeb zaměstnanosti v jednotlivých oblastech, a to mj. i s využitím evropských fondů. Pozornost bude věnovat také řešení problému vysoké nezaměstnanosti mládeže a občanů v předdůchodovém věku.

V současnosti probíhá realizace projektu ESF MIKOP (metodika individuální a komplexní práce s klienty ÚP ČR), jejímž obsahem bude návodný postup pro všestrannou práci se širokým spektrem klientů ÚP ČR v rámci komplexního poradenství, vedoucí k zefektivnění činností zaměstnanců. Cílem je zvyšování odborných znalostí a dovedností zaměstnanců ÚP ČR, zkvalitnění činností a služeb úseku zaměstnanosti na všech pracovištích ÚP ČR, a to mj. standardizací a sjednocením procesů.

Od 1. 9. 2013 došlo rovněž k personálnímu posílení kontaktních pracovišť ÚP ČR o 319 pracovních míst, což má přinést kvalitnější veřejné služby pro práci s klienty a partnery, a to prostřednictvím zkvalitnění služeb pro zaměstnavatele v rámci monitoringu volných pracovních míst, zjištění komplexních informací o pracovních příležitostech a zvýšení informovanosti o volných pracovních místech.

b) V oblasti předškolní péče učinila ČR řadu opatření vedoucích k rozvoji alternativních předškolních

zařízení a služeb, jež jsou cílena na rychlejší návrat rodičů pečujících o dítě k výdělečné činnosti. Stěžejním opatřením je návrh zákona o dětské skupině, který byl schválený vládou v květnu 2013.

Návrh stanoví podmínky pro právní oblast služeb péče o děti od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky dosud právně neregulovanou, prostřednictvím zavedení nového typu služby hlídání a péče o dítě v dětské skupině. Návrh zákona také upravuje novelizaci zákona o daních z příjmů prorodinná daňová opatření, tj. zavedení daňové uznatelnosti nákladů zaměstnavatele v souvislosti s poskytováním služeb péče o děti svých zaměstnanců a zavedení slevy na dani z příjmů pro rodiče, kteří využijí služeb péče o děti v souvislosti se vstupem nebo návratem na trh práce. Cílem návrhu zákona je rozšířit nabídku služeb péče o děti od jednoho roku věku dítěte do zahájení povinné školní docházky a přispět tak k udržení kontaktu rodiče se zaměstnáním v době péče o dítě a jeho postupný návrat nebo vstup na trh práce s ohledem na strategii rodiče při sladění profesního, rodinného a osobního života.

Doporučení Rady č. 5:

Zajistit provádění protikorupční strategie na období 2013–2014. Přijmout zákon o státních úřednících, který by měl zajistit stabilní, výkonné a profesionální služby státní správy. Zlepšit správu prostředků z fondů EU s ohledem na programové období 2014–2020. Posílit kapacity pro provádění veřejných zakázek na místní a regionální úrovni.

a) Boj s korupcí představuje jednu z hlavních priorit vlády. S cílem snížení úrovně korupce byla v lednu roku 2013 schválena Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014, jejímž obsahem jsou úkoly, za jejichž plnění jednotliví gestoři věcně i časově odpovídají. Hodnocení probíhá formou pravidelných čtvrtletních informací o stavu a způsobu plnění jednotlivých úkolů, jež jsou předkládány vládě. Doposud bylo z celkového počtu 73 úkolů (14 legislativních a 59 nelegislativních) fakticky splněno 21 nelegislativních úkolů. Některá opatření jsou plněna průběžně a plnění některých opatření bylo s ohledem na politickou situaci dočasně odloženo.

b) Reforma veřejné správy a související přijetí zákona o státních úřednících jsou pro ČR prioritou. Cílem ČR je přijmout zákon, který bude zajišťovat nezávislou, profesionální a stabilní veřejnou správu. Vláda dne 12. června 2013 schválila návrh zákona o státních úřednících, jež

upravuje právní poměry státních úředníků a systém jejich vzdělávání, rovněž upravuje zvýšené povinnosti úředníka nad rámec právní úpravy zákoníku práce. Návrh také stanovuje hranice mezi obsazováním úřednických a politických míst ve státní správě. Právní postavení úředníků územní samosprávy tímto zákonem není dotčeno. Rozpuštěním Poslanecké sněmovny došlo k předčasnému ukončení legislativního procesu a navrhovaný zákon tedy nemohl být zatím projednán, ani schválen.

- c) Při přípravě budoucího programového období je stěžejním aspektem zejména zkušenost z období současného, a proto je součástí přípravy budoucího období rovněž analýza současného implementačního prostředí. Ta poukázala zejména na potřebu stanovení jednotných pravidel pro všechny subjekty zapojené do implementace kohezní politiky v ČR. V únoru 2013 proto vláda přijala Koncepti jednotného metodického prostředí, která tvoří základní rámec pro tvorbu a nastavení pravidel pro programové období 2014-2020. V návaznosti na tento dokument vláda přijme do konce roku 2013 jedenáct konkrétních metodických dokumentů týkajících se různých aspektů implementace kohezní politiky, z nichž jeden již schválila a dva nyní procházejí připomínkovým řízením. Při přípravě metodik jsou brány v potaz návrhy relevantních nařízení EU, právní předpisy ČR, názory širokého spektra účastníků a reflexe zkušeností z předchozích období. Značný důraz je kladen na posílení strategického plánování, zvýšení efektivity systému řízení, zjednodušení, snížení administrativní zátěže a na posílení důležitosti dosahování cílů a plánovaných výsledků.
- d) S cílem zajistit odpovídající kapacitu provádění veřejných zakázek na místní a regionální úrovni vláda v září roku 2013 předložila jako tzv. zákonné opatření Senátu návrh novely zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, s plánovaným datem účinnosti od 1. ledna 2014, které bylo schváleno Senátem dne 10. října 2013. Nová úprava např. zvyšuje limit pro povinný postup podle zákona o veřejných zakázkách u dodávek a služeb ze současných 1 mil. Kč na 2 mil. Kč a u stavebních prací z 3 mil. Kč na 6 mil. Kč. Dále se ruší povinnost zrušit výběrové řízení kvůli jedné nabídce v případech opakovaných zadávacích řízení. Tato opatření reagují na provedenou analýzu stávající legislativní úpravy, které poukázala na několik problematických míst týkajících se především obtížné administrace veřejných zakázek a přílišnou zátěž pro jejich zadavatele na

regionální a obecní úrovni. Pro zadavatele i dodavatele veřejných zakázek budou též připraveny vzdělávací semináře a e-learningové kurzy. Dále budou připraveny publikace s praktickými postupy zadávání veřejných zakázek.

Doporučení Rady č. 6:

Vytvořit ucelený hodnotící rámec vzdělávání na základních školách a podniknout cílené kroky na podporu škol, jež vykazují slabší výsledky. Přijmout opatření ke zlepšení systému akreditace a financování vysokých škol. Zvýšit podíl finančních prostředků přidělovaných výzkumným institucím na základě výkonu.

- a) V souladu s doporučením vláda ověřuje možnost zavedení počítačového testování v rámci testování výsledků žáků 5. a 9. tříd. Opatření by mělo zajistit rychlejší a spolehlivější elektronické testování a zpracování získaných dat, jež umožní přijímat rychlá cílená podpůrná opatření na pomoc školám, ve kterých žáci nedosahují ani požadovaného minima, a to na úrovni národní, zřizovatele i každé školy.
- b) V oblasti vysokého školství vláda připravuje novelu zákona o vysokých školách (č. 111/1998 Sb.). Novela zákona bude upravovat zejména v oblasti akreditací, financování a úpravy pravomocí orgánů vysokých škol. Změny by měly vést zejména ke zvýšení kvality vysokých škol a větší transparentnosti systému. Nově bude zavedeno smluvní financování veřejných vysokých škol a institut tzv. institucionální akreditace vysoké školy opřený o vnitřní systém zajišťování kvality. Udělení institucionální akreditace bude podmíněno existencí fungujícího vnitřního systému hodnocení a zajišťování kvality vysoké školy. Tyto kroky povedou také ke snížení administrativní zátěže, která je v současné době spojena s akreditacemi jednotlivých studijních programů.
- c) Vláda rovněž připravuje nový systém hodnocení výsledků výzkumných organizací, na základě kterého budou rozdělovány veřejné prostředky výzkumným organizacím. Opatření je v současné době řešeno prostřednictvím individuálního národního projektu „Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací“ v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Pilotní ověření nové metodiky hodnocení výsledků a financování výzkumu, vývoje a inovací je předpokládáno roku 2015 a s jejím plným uplatněním v rámci systému

hodnocení výsledků a institucionálního financování je počítáno od roku 2016.

Pro přechodné období 2013 až 2015 byl vládou dne 19. června 2013 schválen metodický pokyn založený na kombinaci „peer review“ a strojového hodnocení, oborové závislosti prováděných hodnocení, zohlednění kvality dosažených výsledků, ohodnocení na úrovni výzkumných organizací a samostatném hodnocení reálných přínosů výsledků aplikovaného výzkumu a inovací.

Doporučení Rady č. 7:

S využitím probíhajícího přezkumu pokračovat v reformě regulovaných povolání snižováním či odstraňováním vstupních překážek a vyhrazených činností, budou-li shledány neopodstatněnými. Přijmout další opatření ke zlepšení energetické náročnosti budov a průmyslových odvětví.

- a) Vládě se v roce 2012 podařilo snížit počet regulovaných profesí celkem o 15 profesí. Změny se týkaly především odstranění duplicit v právní úpravě. Aktuální počet regulovaných profesí činí v současné době 364, přičemž i nadále budou probíhat jednání s dotčenými rezorty s cílem dosáhnout maximální možné deregulace napříč všemi obory profesí a pracovních činností a efektivně tak podpořit pracovní mobilitu a zjednodušit administrativní proces v rámci jednotného vnitřního trhu.
- b) S cílem snížení spotřeby energie a zdrojů, tedy k plnění 20% cíle EU v oblasti zvyšování energetické

účinnosti do roku 2020, jsou spojena opatření v oblasti úspory nákladů, snížení dovozní závislosti ČR a posílení konkurenceschopnosti. Za tímto účelem byla v uplynulém období přijata novela zákona 406/2000 Sb., o hospodaření energií, kterým byla implementována směrnice o energetické účinnosti 2012/27/EU. Implementací směrnice si ČR stanoví cíle úspor konečné spotřeby do roku 2020. Opatření by do roku 2020 mělo vést k dosažení kumulativního cíle v oblasti úspor energie u konečných zákazníků ve výši 1,5 % objemu ročního prodeje energie konečným zákazníků.

Jako nástroj ke snižování energetické náročnosti budov byl připraven program Nová zelená úsporám, který by měl mít pozitivní dopad nejen na zvyšování energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů ve stavebnictví, ale také na HDP, zaměstnanost ve stavebnictví a v dalších souvisejících sektorech. V rámci programu Nová zelená úsporám 2013 proběhlo dne 13. června 2013 vyhlášení 1. výzvy k podávání žádostí o podporu v rámci segmentu rodinných domů. V současné době probíhá vypořádání mezirezortního připomínkového řízení a poté bude návrh Programu Nová zelená úsporám předložen vládě ke schválení. Realizován je také program Panel +, jehož prostřednictvím jsou poskytovány nízkoúročené úvěry na opravy a modernizace bytových domů za účelem snížení jejich energetické náročnosti.

3. Implementace opatření NPR 2013

3.1 Konsolidované veřejné finance a efektivní instituce

Konsolidované veřejné finance, kvalitní fungování veřejné správy a dostupná a efektivní zdravotní a sociální péče jsou základem rozvoje celé společnosti a jsou také základní podmínkou pro vytváření stabilního podnikatelského prostředí odolného proti možným hospodářským výkyvům.

V posledních letech vláda pokročila v konsolidaci veřejných rozpočtů s cílem ukončení procedury při nadměrném schodku otevřené s Českou republikou v roce 2009. Na podporu udržitelnosti veřejných financí, zvýšení transparentnosti rozpočtů a posílení rozpočtové odpovědnosti byl připraven návrh ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti, zákona o pravidlech rozpočtové kázně a zákona o změně některých s tím souvisejících zákonů. Do konce roku 2013 bude dokončen projekt specializovaného informačního portálu Ministerstva financí (tzv. MONITOR), který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Na podporu konsolidačního úsilí na straně příjmů a současně zjednodušení plateb daní a poplatků a zefektivnění jejich správy vláda především usiluje o dokončení projektu Jednoho inkasního místa prostřednictvím zákonného opatření, které navrhla Senátu. Současně vláda návrhem zákonného opatření usiluje o daňové zvýhodnění pořízení výsledků výzkumu a vývoje od vysokých škol a vědeckovýzkumných institucí a firemních investic do vzdělávání. Dne 2. října 2013 nabyla účinnosti novela zákona o pohonných hmotách a živnostenského zákona. Základním principem nové právní úpravy je stanovení parametrů a podmínek pro výkon činnosti distribuce pohonných hmot, zejména složení stanovené kauce, čím by mělo dojít ke snížení počtu a rozsahu daňových úniků v této oblasti.

Důležitou podmínkou udržitelnosti veřejných financí je efektivní fungování systému zdravotních a sociálních služeb. S účinností od roku 2014 je plánována novela zákona o sociálních službách, jejímž prostřednictvím má dojít k vylepšení legislativních podmínek pro poskytování dlouhodobé péče se zohledněním požadavků vycházejících z praxe a k efektivnějšímu využití stávajících zdrojů. Rovněž má dojít k zefektivnění systému veřejného zdravotního pojištění prostřednictvím posílení principů platby akutní lůžkové péče případovým paušálem. Sblížit se má sazba napříč regiony, poskytovateli a zdravotními

pojišťovny, zamezující rozkolísání systému, sjednocování platebních podmínek pro ambulantní sektor v nemocnicích a mimo nemocnice a zavedení tzv. pozitivních seznamů léčiv.

Vláda nadále usiluje o zlepšení efektivity státní správy. Dále pokračuje realizace projektů v rámci Strategie Smart administration, jež přispívají k racionalizaci a elektronizaci veřejné správy. Realizovány jsou projekty e-Sbírka a e-Legislativa a zahájena byla příprava projektů souvisejících s úpravou agendových informačních systémů orgánů veřejné správy a samosprávy. Snahou vlády je i nadále pokračovat v plnění projektu zjednodušení agend a zrušení duplicit ve státní správě.

3.2 Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl

Sohledem na charakter české ekonomiky jsou atraktivní podnikatelské prostředí a kvalitní infrastruktura nutnými základními podmínkami posilování konkurenceschopnosti. Cílem vlády zůstává zlepšování podmínek pro podnikatelské prostředí, zajištění kvalitní dopravní, energetické, environmentální a digitální infrastruktury, stejně jako další rozvoj kosmických aktivit v ČR.

V oblasti podnikání je primární snahou vlády zajistit kvalitní právní rámec a odstranění zbytečných regulačních překážek. Dne 30. června 2013 došlo k ukončení projektu Přeměření administrativní zátěže, který je součástí druhé etapy snižování administrativní zátěže v oblastech, u nichž jsou předpokládány zřetelné úspory na straně podnikatelů. Do konce roku 2013 bude realizován výpočet administrativní zátěže pro podnikatele stanovené v rámci projektu Přeměření. Byl stanoven nový cíl v podobě 60-ti odstraněných opatření do roku 2015.

Průběžně také probíhá screening neopodstatněné zátěže podnikatelů stanovené právními předpisy v oblasti životního prostředí, na jehož základě je probíhá postupné odstranění neodůvodněné administrativní a finanční zátěže pro podnikatele. V průběhu roku 2013 byl realizován a vyhodnocen pilotní projekt s cílem zavést jednotná data účinnosti. V rámci nejbližší novely legislativních pravidel vlády bude navrženo dobrovolné využití jednotných dat účinnosti, tj. 1. ledna a 1. července, a to zejména u vyhlášek a nařízení vlády.

Současně probíhá realizace několika projektů v oblasti rozvoje netechnických kompetencí firem zaměřených především na odborné vzdělávání a podporu poradenských služeb související se zaváděním inovací v sektoru malých a středních podniků. V rámci opatření na podpory exportu dochází ke zlepšování nabídky služeb státu a zároveň je postupně vytvářena jednotná zahraniční síť poskytující asistenci českým exportérům a investorům. Zároveň dochází ke zvyšování počtu zahraničních kanceláří.

Ve snaze zajistit stabilitu právního prostředí a lepší vymahatelnost práva dochází k celkové modernizaci obchodního práva. Nový občanský zákoník a zákon o obchodních společnostech a družstvech nabydou účinnosti 1. ledna 2014. Mezi stěžejní změny patří zvýšení odpovědnosti statutárních orgánů, zrušení požadavku na minimální základní kapitál společnosti s ručením omezeným, nová pravidla správy akciové společnosti spočívající v monistickém a dualistickém systému, nebo podrobnější úprava družstev. Zároveň došlo ke schválení zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, který nabyde účinnosti od 1. ledna 2014 a umožní zkvalitnění a zrychlení administrativních procesů.

V rámci úsilí vlády posílit konkurenceschopnost českého průmyslu snížením spotřeby energie a zdrojů, úsporami nákladů firem a snížením dovozní závislosti si ČR stanovila cíl úspor konečné spotřeby do roku 2020. Opatření by do roku 2020 mělo vést k dosažení kumulativního cíle v oblasti úspor energie u konečných zákazníků. Rovněž se připravuje novela zákona o hospodaření energií a dalších souvisejících zákonů, kterými bude implementována směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti.

V oblasti dosažení cíle v podílu obnovitelných zdrojů na koncové spotřebě byla připravena a schválena novela zákona o podporovaných zdrojích energie. Cílem je změna systému podpory výroby elektřiny z podporovaných zdrojů ve smyslu ukončení provozní podpory elektřiny od roku 2014², čímž by měly být sníženy dopady podpory obnovitelných zdrojů na ceny elektrické energie a konkurenceschopnost ekonomiky. Dále novela zákona zavedla tzv. „zastropování“ poplatku na podporu podporovaných zdrojů energie, které hradí koneční spotřebitelé v ceně elektřiny. Samotný zákon se nachází v notificačním řízení.

Důležitou podmínkou rozvoje podnikatelských aktivit je také rozvoj kvalitní síťové infrastruktury. V reakci na opakované ohrožování přenosové soustavy

neplánovanými toky energie byl v červenci 2013 vypsan tendr na dodávku transformátorů s řízeným posuvem, jejichž uvedení do provozu je plánováno do konce roku 2016. Nadále také probíhají jednání o koordinovaném provozu těchto zařízení s německým a polským provozovatelem přenosové soustavy.

S ohledem na kvalitu života vláda nepřestává věnovat pozornost budování odpovídající environmentální infrastruktury. V oblasti odpadového hospodářství vláda usiluje o zvýšení materiálové efektivity hospodářství a úspory ve spotřebě primárních surovin, které by měly být nahrazovány předcházením vzniku odpadů a recyklací odpadů. Důraz je kladen rovněž na energetické využití odpadů. V současné době probíhají přípravné práce na novém Plánu odpadového hospodářství ČR, jehož přijetí je plánováno v 2. polovině roku 2014 a dokončuje se Program předcházení vzniku odpadů ČR, který bude předložen do vlády do konce roku 2013.

Dlouhodobým cílem vlády také zůstává zlepšení dopravní dostupnosti ČR a regionů, která bude mít vliv na vytvoření předpokladů pro rozvoj ostatních sektorů, ale také na snížení produkce skleníkových plynů a dopadů na zdraví obyvatelstva. V červnu 2013 byl schválen strategický dokument sektoru Dopravní politika ČR pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050, který je strategickým východiskem pro stanovení cílů Operačního programu doprava a pro zajištění efektivního plánování. Na tento strategický dokument navazuje materiál Dopravní sektorové strategie, který se zabývá rozvojem jednotlivých dopravních módů a který se nachází ve finální fázi schvalovacího procesu. Tento materiál bude předložen vládě v posledním čtvrtletí 2013.

V návaznosti na podporu rozvoje digitální infrastruktury, která je nezbytná ke zlepšení technologické připravenosti českých podniků, vláda v březnu 2013 schválila Strategii Digitální Česko v. 2.0. Opatření v ní zahrnutá se zaměřují na rozvoj vyspělé infrastruktury ICT, jednotný digitální trh, interoperabilitu, důvěru a bezpečnost při využívání digitálních služeb, výzkum a inovace, elektronické dovednosti a začlenění, zaměstnanost v oblasti ICT, integrované řešení řízení investic do ICT ve státní správě a mezinárodní aspekty digitální agendy. Tyto iniciativy přispějí k dosažení cílů Digitální Agendy pro Evropu v ČR.

Vědoma si významu kosmických aktivit pro národní hospodářství přijala vláda v červenci 2013 koncepci národní kosmické agentury, která coby ústřední koordinační orgán pro kosmické aktivity zjednoduší mezinárodní spolupráci a technologický transfer

² přechodné ustanovení je pouze pro rozpracované projekty

nezbytný pro posílení konkurenceschopnosti českých subjektů působících v oblasti kosmických aktivit. Vláda i nadále předpokládá vytvoření právního rámce národního kosmického programu zaměřeného na oblast kosmických technologií, který přispěje k využití poznatků z výzkumu v oblasti kosmických technologií a družicové navigace pro inovace v oblasti průmyslu a služeb.

3.3 Fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování jako předpoklady konkurenceschopné ekonomiky

Vláda si je vědoma, že konkurenceschopnost a rozvoj společnosti jsou podmíněny kvalitním vzdělávacím systémem produkujícím kvalifikovanou pracovní sílu, flexibilním pracovním trhem a fungujícím modelem sociálně tržní ekonomiky. V reakci na tyto potřeby pokračuje v úsilí zvyšovat efektivitu služeb zaměstnanosti, začleňovat osoby ohrožené sociálním vyloučením či zvyšovat dostupnost nájemního bydlení. Stejně tak zůstává cílem zlepšení slučitelnosti rodinného a pracovního života a reformy v oblasti základního, středního i vysokého školství. Implementována jsou též opatření podporující celoživotní učení či příchod kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí.

S cílem podpořit flexibilitu pracovního trhu došlo od 1. září 2013 k personálnímu posílení kontaktních pracovišť ÚP ČR o 319 pracovních míst. Tento krok přinese optimalizaci služeb pro práci s klienty, mj. prostřednictvím zkvalitnění služeb pro zaměstnavatele v rámci monitoringu volných pracovních míst. V rámci podpory aktivní politiky zaměstnanosti probíhá řada projektů zaměřených především na udržení stávajících pracovních míst, zvýšení šance a motivace k nalezení zaměstnání či rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání.

V oblasti sociálního začleňování a boje s chudobou úspěšně pokračuje implementace systému dávek pro zdravotně postižené a cílenější vyplácení dávek pomoci v hmotné nouzi podporující příjmy osob ohrožených sociálním vyloučením.

Nadále také pokračuje přednostní poskytování úvěru na podporu výstavby nájemních bytů pro osoby s nízkými příjmy, osoby invalidní, osoby připravené o možnosti bydlení v důsledku živelné pohromy a osoby starší 65 let. Celkovým záměrem je zvýšení objemu výstavby nájemních bytů s akcentem na bydlení vymezených osob, změna preferencí ve prospěch nájemního bydlení s ohledem na význam nájemního bydlení pro sociální soudržnost a pro geografickou a profesní mobilitu pracovní síly na území ČR.

Vláda i nadále usiluje o zvýšení kvality a dostupnosti předškolní péče, a to zejména zavedením nového typu služby péče o děti v dětské skupině a prostřednictvím prorodinných daňových úlev a poskytování finanční podpory pro zřizování firemních školek.

V oblasti základního i středního vzdělávání vláda podporuje především opatření, která žákům zvýší možnosti budoucího uplatnění. Důležitou roli přitom hraje zvyšování matematické, finanční, přírodovědné a jazykové gramotnosti, které je od 1. září 2013 částečně reflektováno novým rámcovým programem pro základní vzdělávání. Současně proběhlo pilotní počítačové testování žáků 5. a 9. tříd. V návaznosti na tento pilotní projekt aktuálně probíhá vyhodnocení, jehož výsledky budou známy počátkem roku 2014. Cílem je získat kvalitnější informace pro tvorbu vzdělávací politiky. Dále pokračují práce také na vytvoření kariérního systému odměňování pedagogických pracovníků.

S cílem zvýšit motivace k užší spolupráci v oblasti odborné přípravy poskytne vláda od roku 2014 daňové úlevy firmám, jež aktivněji spolupracují v oblasti odborné přípravy se středními, vyššími a vysokými školami. Byl také zaveden systém dalšího vzdělávání prostřednictvím stáží ve firmách, čímž dochází ke snížení nezaměstnanosti a zvyšování kvalifikace absolventů.

Z pohledu přílivu zahraničních investic je nadále podporován příchod kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí. V roce 2013 pokročila příprava nové právní úpravy vstupu a pobytu cizinců na území ČR, jež by měla snížit administrativní náročnosti migračních procedur a posílit práva zahraničních pracovníků. Úspěšně je také realizován projekt zrychlené procedury vnitropodnikového převádění zaměstnanců.

3.4 Růst založený na inovacích a výzkumu

Vláda vnímá posílení významu výzkumu a inovací jako jednu ze svých hlavních priorit vytvářejících základní předpoklady konkurenceschopnosti ČR a dlouhodobého hospodářského růstu. V roce 2012 dosáhla celková výše veřejných výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací 39,1 mld. Kč³, čímž došlo k navýšení veřejných výdajů v této oblasti na 1,02 % HDP a splnění národního cíle v rámci Strategie Evropa 2020. V roce 2013 je na podporu výzkumu, vývoje a inovací vyčleněno 40,1 mld. Kč⁴, tj. zvýšení výdajů o

³ Včetně výdajů krytých příjmy z EU a Finančního mechanismu EHP/Norska.

⁴ Výdaje ze státního rozpočtu a zdroje EU.

cca o 1 mld. Kč oproti skutečnosti roku 2012. To představuje 1,06 % HDP.

Vláda schválila svým usnesením ze dne 31. července 2013 č. 569 materiál „Implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“. Základním cílem materiálu je posílení konkurenceschopnosti České republiky a ekonomický rozvoj jednotlivých sektorů, které vytvářejí na trhu uplatnitelné produkty, formují zaměstnanost a výrazným způsobem se podílejí na tvorbě HDP. Dokument obsahuje tematický a časový plán pro vyhlášení programů VaVal do roku 2030 v rámci účelové podpory ve vazbě na Priority a Aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 s vymezením odpovědností jednotlivých poskytovatelů. Implementace priorit je také základem pro zacílení podpory ze strukturálních fondů EU v novém programovacím období po roce 2013 s tím, že zaměření podpory bude akcentovat prioritní oblasti tak, aby nedošlo k porušení povinností vůči EU. Vláda pokračuje v realizaci tzv.

individuálního projektu národního „Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací“ (IPn Metodika). Pilotní ověření nové metodiky je předpokládáno pro rok 2015 a s jejím plným uplatněním v rámci systému hodnocení výsledků a institucionálního financování výzkumných organizací je počítáno od roku 2016. Průběžně probíhá implementace Národního programu udržitelnosti I a II, jehož cílem je zajištění udržitelnosti projektů evropských center excelence a regionálních center výzkumu a vývoje. Vláda pokračuje v přípravě Strategie inteligentní specializace, jejímž primárním cílem je stimulace inovačního potenciálu regionů a efektivnější zacílení veřejné podpory v oblasti výzkumu, vývoje a inovací."

Vláda vypracovala program Epsilon zaměřený na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje pro potřeby průmyslu. Za účelem podpory soukromých investic do inovací a inovačně orientovaného podnikání vláda připravila nový nástroj v podobě Seed-fondu, jehož spuštění však brání nedokončené výběrové řízení na správce fondu.